

ima samo staremu profesorju dru. Whitehead zahvaliti, da je sploh postal duhovnik. Obleko ima le eno, kmalu bi še to dal revežem; in kadar je ta obnošena, da ga v njej več ne puste med ljudi, mu jo pobarvajo, pa je zopet za nekaj časa. In vendar ima ta preprosti, naivni duhovnik modrost vse modrosti: »In kadar so ga o polnoči splašili iz bornega slamnatega ležišča, oblačil je svojo umazano obleko in mrmral: ‚Katera uboga duša me sedaj potrebuje?‘ In ako ga je vodil nočni čuvaj skoz mračne oddelke, kjer so trpeli ubogi bolniki in je marsikak bedec pacient spoznal njegov sveti obraz in mrmral ‚Bog Vas blagoslovi!‘, in ako je potem dospel do ležišča umirajočega in videl, kako se je zasvetil srečen pogled v željnem obrazu, ki se je sedaj mirno obrnil smrti nasproti, saj je bil tu mož, ki je mogel izpremeniti kralja groze v angela luči, — takrat je odpirajoč paxis pokleknil pred božjega zdravnika človeštva, rekoč: ‚O Gospod! O Gospod! Kako čudežen si! In kako velikodušen! In kaka grozna vica me čakajo za nebesa, ki si mi jih dal že tukaj!‘«

Tudi senco Sheehan prav dobro vidi v duhovniškem življenju. S kakim perečim sarkazmom slika njegov oče Martin (v Luke Delmege) glasovitega propovednika, kateri je tako lepo govoril o asiškem sv. Frančišku in njegovi ponižnosti, toda se je potem obotavljal, dati roko očetu Traceyu, ki je prišel v svoji obnošeni suknji. Dovršeno slika Sheehan tudi ostale podobe svojih povesti. Navajam le vzorno trpinko, pomožno učiteljico Alico Moylan, originalnega podadmirala Campiona; izobraženega konvertita Ormobyja in mučeniškega pravnika Charlieja Traversa. In dobrodejen humor, pravi irski humor, preveva vsa njegova dela. Koliko pravega humorja kažejo samo že njegovi tipi iz naroda, n. pr. Jem Deady v »Moj novi kaplan«, ki z veliko resnostjo in najboljšimi sklepi opetovano pristopa družbi treznosti in se ravnotako opetovano o pravem času svojih obljub več ne spominja. Pravijo, da je bilo Sheehanu najljubše izmed njegovih del »Uspeh neuspeha«, kjer kaže, kako nadkriljuje prava vera človeško vedo in umetnost. Zelo času primerna knjiga torej, ker ravno naši sodobniki, med njimi, žal, tudi katoličani, te resnice nič prav radi ne slišijo. Dasi priča povest, kako se je Sheehan temeljito pečal z mistiki, osobito z nemškimi, med temi gotovo najbolj s spisi blaženega Henrika Suso, je vendar snov vseskoz moderna, ker nam slika trnjevo pot z modernimi na-

pori prepojenega človeka med modernim svetom od skepticizma pa do premaganja samega sebe v veri. Fogazzaro v svojih »Minime« takole ganljivo prosi: »Marija, pojedina našega življenja je žalostna. Težka jedila politike in znanosti nam dajejo, toda manjka nam pijače, ki bi okrepila dušo z ono preprosto in dobro veselostjo, ki se ujema s čistostjo srca in ne prepodi tvojega božjega sina. Izpregovori mu, mati, zopet sočutja polne besede: Vinum non habent!«

V Sheehanovih delih dobimo tega vina. —

Dr. V. Schweitzer.

Dizionario italiano-sloveno. Sestavil dr. Josip Valjavec D. S. Natisnila Kat. tiskarna v Ljubljani. Založila Kat. Bukvarna. Ljubljana 1914. Str. 379. Cena vez. K 4.50. — Kakor vse kaže, je g. sestavljalac v prvi vrsti imel pred očmi Italijane pri spisovanju tega slovarja; le tako si moremo razlagati, da je opustil diakritična znamenja za ozki (ozir. široki) e in o za z in pa akcent 1. osebe edn. pri trozl. glagolih (n. pr. coniugare, paragonare, preparare itd.), pač pa je točno zaznamoval v slovenskem delu gibljivi e ter nepravilno sklanjatev in spregatev. Če se postavimo na to stališče, je naša sodba tale: semtertja nahajamo slovenske izraze, ki jih še mi ne razumemo, n. pr. — da sežem kar na slepo srečo med množico besed — za longanime dolgo-tipen (tiskovna napaka? morda bi moralo biti dolgo-trpen? pa tudi to je nerabljivo), ali za it. stoppa ima: tule, potirki, kar je skoro neumljivo; ako bi pa g. V. pripisal: grobo predivo, bi bila stvar takoj jasna pleva se v slov. obično ne rabi sg. itd. Vobče pa lahko trdim, da je *it. rečnice* dobro presadil na slov. tla; v tem vidim eno glavnih prednosti tega slovarja. Toda po mojih mislih je stališče g. avtorja napačno: ne Italijanov, ampak Slovence bi bil moral imeti pred očmi, ker ti bodo slovar najbolj rabili. In s tega stališča izražam za event. nov natisek nekaj želj: prej omenjeni opustitvi naj se popravi, potem pa besedni zaklad naj se izpopolni tako, da bomo našli v njem vse izraze dveh poglavitnih del it. slovstva, Dantejeve komedije in Manzonijevih Zaročencev. (V 3. pogl. Zaročencev igra n. pr. *la grida* zelo važno vlogo; naš slovar ima pač tri izraze, a manjka mu: uradni razglas.) Vkljub nekaterim nedostatom pa vendar smemo reči: slovar nudi lepo število besed v lepi, lahko umljivi slovenščini, v dobesednem prevodu ali s primernim opisom; in je vestno delo; lična knjiga bo vsakemu zvest it. tolmač za celo življenje.

J. Deb.

GLASBA.

Dva koncerta »Glasbene Matice«. Misel, na katero je prišla »Glasbena Matica«, da priredi v letošnji pičli gledališki sezoni več komornih koncertov s sodelovanjem odličnih virtuozov in priznanih koncertnih pevcev in pevk, je bila kaj srečna in jo prav toplo pozdravljamo. — Prvi tak koncert se je vršil 21. oktobra v dvorani »Mestnega doma«. Sodelovala sta dva odlična tuja umetnika: g. Jaroslav Kocian, virtuoz na gosli iz Prage, in g. M. Eisner, koncertni pianist iz Prage, ter dve izborni domači moči: gospa Pavla Lovšetova (Bole), slovenska koncertna pevska, in g. Anton Trost, koncertni pianist iz Ljubljane. —

V ospredju je pri tem koncertu stal g. J. Kocian, ki je brezdvomno virtuoz in umetnik prve vrste in kot tak svetovno znan. Nastopil je z bogatim, dobro izbranim in vseskoz zanimivim sporedom. Kot prvo skladbo je izvajal velekrasni Čajkovskijev koncert za gosli v D-duru, op. 35, obstoječ iz stavkov: I. Allegro moderato, II. Canzonetta (Andante) in III. Finale (Vivacissimo). Prvi stavek je izredno dolg — traja dober četrt ure — in je po svoji zasnovi in široki izpeljavi že sam na sebi nekak koncert. Že v tem stavku je g. Kocian pokazal precejšen del svoje izredne umetnosti in je s svojo energično, bravurno,